

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 2

II Legislatura

Any 1984 (primer període)

Presidència del Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn

Sessió Plenària núm. 2

Primera reunió,
tinguda dimarts 29 de maig de 1984

SUMARI

La sessió s'obre a les deu i deu minuts del matí.

L'únic punt de l'ordre del dia d'aquesta sessió plenària és el Debat del programa i votació d'investidura del candidat proposat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley.

L'l. Sr. Secretari Primer dona lectura al text de la Resolució de la Presidència del Parlament, proposant un candidat per a la Presidència de la Generalitat (p. 10).

El M. H. Sr. President invita el M. H. Sr. Jordi Pujol a exposar el seu programa de govern (p. 10). El M. H. Sr. Candidat a la Presidència de la Generalitat, primer de tot, pronuncia uns mots de congratuació per les fites democràtiques assolides durant la primera legislatura (p. 11) i, tot seguit, fa uns comentaris de caràcter general: quant a la similitud del seu programa actual de govern amb el de la primera legislatura (p. 11); en relació amb el que digué en el seu discurs d'investidura de l'any 1980 (p. 11); quant a la seva disposició a cercar la col·laboració del màxim nombre possible de forces polítiques i socials (p. 11), i quant al caire realista del seu programa (p. 11).

A continuació fa un balanç de l'acció de govern duta a terme fins ara pel Consell Executiu. En primer lloc, tracta de l'aplicació de l'Estatut (p. 11) i de la constitució d'una Administració autonòmica catalana (p. 12); en segon lloc, de la creació d'infraestructures (p. 13) i, en tercer lloc, del benestar social (p. 13) i de la modernització del país (p. 14).

Tot seguit, tracta també de l'acció de govern en els terrenys econòmic (p. 14), lingüístic (p. 14) i cultural (p. 14). Finalment, fa avinent que el Govern de la Generalitat ha mirat d'orientar la societat catalana en un sentit d'obertura (p. 14).

El M. H. Sr. Pujol passa a exposar a continuació el seu programa de govern per a aquesta segona legislatura (p. 14). Tracta, primerament, de la innovació i la modernització de la societat catalana (p. 14) i, segonament, del benestar social: de la sanitat (p. 16), de l'ensenyament (p. 16), de l'atur (p. 16), dels disminuïts físics, psíquics i sensorials (p. 16), dels drogaaddictes (p. 16).

En tercer lloc, tracta de l'economia: de la política de reconversió i de reindustrialització (p. 16). Fa esment també del millorament de la tecnologia (p. 16), de la comercialització dels productes (p. 17) i finalment tracta de l'agricultura (p. 18).

Fa també esment de la política a dur a terme en matèria de turisme (p. 18), comerç (p. 18), prevenció i extinció d'incendis (p. 18), de la integració amb Europa (p. 18) i de l'acció de govern en el camp de l'esport (p. 18).

Tracta tot seguit de les finances de la Generalitat (p. 19), de la nova organització territorial de Catalunya (p. 19), de la funció pública (p. 20), l'Escola d'Administració Pública (p. 20) i la seguretat ciutadana (p. 21), de la cultura (p. 21), de política lingüística (p. 22) i de la projecció de la cultura catalana a l'exterior (p. 22).

Finalment, el candidat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol fa esment de la voluntat d'entesa política del Govern de la Generalitat i fa avinent la seva confiança i la seva esperança en Catalunya (p. 22).

El M. H. Sr. President suspèn la sessió a les dotze i sis minuts del migdia.

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 2

La sessió s'obre a les deu i deu minuts del matí. Presideix el President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. de Alfonso.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat en funcions, acompanyat de tots els H. Srs. Consellers en funcions.

Ordre del dia

Punt únic. Debat del programa i votació d'investidura del candidat proposat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol i Solel.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

El senyor Secretari Primer tindrà la bondat de donar lectura a la resolució d'aquesta Presidència, proposant un candidat per a la Presidència de la Generalitat.

El Sr. SECRETARI PRIMER: Resolució de Presidència: «D'acord amb l'article 50 de la Llei 3/82, del 23 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat, i consultats els representants dels partits i dels Grups polítics amb representació parlamentària, proposo a la Cambra com a candidat a la Presidència de la Generalitat el Diputat Molt Honorable senyor Jordi Pujol i Solel.

»Palau del Parlament, 19 de maig de 1984.

»Miquel Coll i Alentorn, President del Parlament.»

El Sr. PRESIDENT: En conseqüència, prego al Molt Honorable senyor Jordi Pujol que vulgui ocupar la tribuna dels oradors per fer l'exposició del seu programa de govern.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol): Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, en compliment de l'encàrrec que em va fer el Molt Honorable President del Parlament i d'acord amb el que estableix la Disposició transitòria cinquena del nostre Estatut, em correspon presentar davant aquest Parlament de Catalunya la meva candidatura com a President de la Generalitat; a aquests efectes, i sempre d'acord amb els mateixos termes estatutaris, sotmetré a la seva consideració i debat el programa de govern, al qual penso ajustar la meva actuació pel cas d'obtenir la confiança del Parlament.

Però abans d'entrar en la presentació del programa, vull

congratular-me per la consolidació de la democràcia, de l'autonomia i del procés de recuperació nacional de Catalunya. Va acabar amb normalitat la primera legislatura, la Generalitat va convocar eleccions i s'ha iniciat, amb la sessió del dia 17, la segona legislatura autonòmica. I avui, per segona vegada, un candidat a la Presidència de la Generalitat ve a presentar al Parlament el seu programa de govern. Tot això no havia passat mai, i això sol significa, ja un fet històric de gran transcendència i molt positiu.

També, abans d'exposar el programa, crec del cas fer uns comentaris de caràcter general. El primer és que durant quatre anys el Govern que jo he presidit ja ha aplicat un programa. És lògic que el programa que ara els presentaré per a la segona legislatura no sigui fonamentalment diferent del de la primera; per això, en el curs d'aquest discurs hauré de fer freqüents referències a l'acció de govern del període anterior. El segon comentari ha de ser un recordatori del que deia jo mateix fa quatre anys en el meu discurs d'investidura. Deia: «si vostès ens voten, votaran un programa nacionalista, un govern nacionalista i un president nacionalista. Votaran un determini: el de construir un país, el nostre. Votaran una voluntat: la de defensar un país, el nostre, agredit en la seva identitat. Votaran una ambició, la de fer de Catalunya no pas un país gran per la seva força material, que serà sempre limitada, sinó un país gran per la seva cultura, el seu civisme i la seva capacitat de convivència». Crec que durant aquests quatre anys hem actuat d'acord amb aquestes afirmacions. Algú podrà creure que algunes decisions nostres al servei, justament, de la identitat nacional catalana haurien d'haver estat diferents, que no foren prou encertades; això és discutible, és clar, però el nord constant i principal de la nostra acció ha estat la defensa de Catalunya i de la seva identitat, i ho continuarà essent. És a dir, refermo la meva convicció que Catalunya és una nació i que té dret que sigui reconeguda la seva personalitat en el terreny cultural i lingüístic, com políticament i institucionalment. Reitero la meua voluntat que això es faci en el marc de la Constitució, així com que Catalunya sigui un factor d'estabilitat i de progrés per al conjunt d'Espanya, i expresso amb especial força el meu determini que tot això es faci per vies de diàleg i d'entesa, dintre i fora de Catalunya, així com el meu convenciment que la convivència ciutadana dintre de Catalunya ha de ser la preocupació més dominant per a tots nosaltres, i, d'una manera especial, per als qui explícitament ens reconeixem en el nacionalisme. I concretament en un nacionalisme no basat en

l'abstracció o en un romanticisme històric, sinó en un concepte global del que Catalunya ha estat en la història i és avui en el present, amb tota la seva complexitat i el seu pluralisme.

I és aquest component nacionalista, bàsic en el meu pensament polític, el que més que cap altre em fa dir, com a tercer comentari previ, que malgrat disposar de majoria absoluta buscaré la col·laboració del màxim possible de forces polítiques i socials. Deia també fa quatre anys, quan parlava només en nom de 43 diputats: «Som molt i molt conscients que nosaltres sols, ni que tinguéssim 68 Diputats —és a dir, la majoria absoluta—, no podem construir Catalunya.» Avui en tenim 72 i dic el mateix.

Per això en l'anterior legislatura jo mateix vaig proposar que determinades lleis es fessin per una ponència del Parlament. D'aquesta manera s'assegurava la presència de tots els grups i de totes les opinions. I també per això es va procurar que moltes altres lleis fossin aprovades per consens i que en les Comissions Mixtes tots els grups hi fossin representats.

Doncs bé, ja des d'ara anuncio que durant aquesta Legislatura mirarem de fer el mateix, ja sigui a través de ponència conjunta o per la col·laboració directa del Govern amb els grups polítics. Avenço alguns grans temes en què procuraré aconseguir aquest ampli acord: la llei d'ordenació territorial, la de la funció pública, la d'administració local, la llei electoral. I hi afegeixo activitats no pròpiament legislatives, com tot el que fa referència a la seguretat ciutadana.

Naturalment, el fet de disposar de majoria absoluta confereix una especial responsabilitat. I un aspecte d'aquesta responsabilitat pot ser, arribat el cas, l'obligació de fer valer aquesta majoria absoluta, perquè l'electorat ha donat un mandat, un mandat que no es pot defugir. Però interpreto aquest mandat en el sentit de creure que, abans de fer valer simplement la força dels vots cal intentar aconseguir en els temes més importants un consens al més general possible.

Finalment, el quart comentari previ és que, d'acord amb un criteri que sempre he mantingut, que sempre he mantingut, he procurat fer un programa realista, sobretot un programa que no prometi el que després no es podrà fer. No m'apartaré d'aquesta norma de conducta, de dir la veritat al país i de no prometre el que crec que no podrem fer.

Durant quatre anys he explicat al poble de Catalunya que la crisi seria llarga, que l'atur encara ho seria més, que l'autonomia catalana tenia i tindria certes limitacions importants, que no podríem resoldre ràpidament determinats problemes, per exemple, el deficient funcionament de l'assistència primària, etcètera. He dit i repetit coses com aquestes, poc falagueres. Ho continuaré fent, sempre que calgui. Avui mateix, en algun punt ho hauré de fer. Perquè, només sabent la veritat, el país pot reaccionar i es pot salvar. I, només reclamant de cadascú l'assumpció de les pròpies responsabilitats, podrem anar endavant.

No cal que els digui que el primer al qual cal exigir aquesta assumpció de responsabilitats és al Consell Executiu. Això era i és i serà feina meua, serà feina dels Consellers i serà feina molt principal d'aquest Parlament que, sens dubte, durà a terme amb la mateixa eficàcia que va demostrar l'anterior Parlament.

Fets aquests comentaris previs, passo a un primer punt concret del programa que presento a la seva discussió i eventual

aprovació: el de l'aplicació de l'Estatut. Durant aquest temps hem dedicat una atenció preferent a l'aplicació de l'Estatut, que es troba en una fase avançada, i això permet a la Generalitat d'incidir ja substancialment en la societat catalana.

Però cal dir que des de fa un temps el procés de traspassos està sensiblement encallat i que, a més, hi ha per part de l'Administració central una acció molt persistent d'erosió i d'interpretació restrictiva de les nostres competències. Dic això, en primer lloc, perquè aquest fet obliga que una de les nostres primeres accions sigui plantejar al Govern central el tema del concepte d'autonomia. Ja he dit alguns cops que des de la sentència de la LOAPA, de l'agost del 1983, hi ha com una perplexitat en matèria autonòmica per part del Govern central. Però és una perplexitat que juga en contra nostra per dos motius: perquè quan no se sap ben bé què fer, quan falla la reflexió, la idea articulada, s'imposa l'instint, i l'instint de la classe política espanyola és centralista. I es pot comprendre que ho sigui perquè ho ha estat durant segles. I, a més, en una situació d'atonía o d'indefinició política s'imposa també el criteri burocràtic, que és més centralista encara.

Vaig anunciar al President del Govern el meu desig d'entrar a fons en aquesta discussió amb ell. Si no aturem l'actual procés d'erosió, fet a base de petits rosecs de les nostres competències, ens podem trobar d'aquí a un temps amb un Estatut molt disminuït.

Aquestes accions, basades en lleis ordinàries, però molt també en ordres i altres actes administratius menors, i basades també en la pura, simple i sistemàtica ignorància que hi ha un Estatut d'Autonomia, poden arribar a resultar més perilloses que les lleis de bases, que, almenys d'entrada, són sempre també molt restrictives, però sobre les quals la discussió sol ser —amb l'Administració central—, més franca i oberta i, sovint, més positiva.

Una altra iniciativa a prendre immediatament és intentar accelerar els traspassos. Com abans deia, fa temps que van molt lentament. Fins i tot traspassos aprovats de fa mesos, com els d'universitats i de cambres agràries, encara no han estat publicats en el *Butlletí Oficial*, i hi ha una negativa total a parlar de traspassos tan importants com el de l'INEM, el de la recerca i el de les obres hidràuliques. Vull recordar que a primers del 1983 la Comissió Mixta va prendre l'acord d'enllestir tots els traspassos abans del 31 de juliol de 1983. Aquest acord no s'ha complert i atenent al que diu la sentència de la LOAPA, segons la qual els acords de les Comissions Mixtes obliguen l'Estat, podríem presentar recurs d'inconstitucionalitat. És a dir, no ens caldria esperar a l'acabament del període de sis anys que preveu l'Estatut. El meu propòsit no és fer-ho, almenys mentre no es demostrï la ja definitiva negativa per part del Govern central, però hem d'aconseguir modificar l'actitud actual del Govern central.

S'imposa, per tant, una conversa a fons amb ell, amb el Govern central, sobre el concepte d'autonomia. No es tracta només ni principalment de discutir aquesta o aquella competència com de saber quina idea de l'autonomia té el Govern central. I fins i tot es tracta d'escatir quin és el seu grau actual de sinceritat autonòmica. Per temperament jo sóc més aviat optimista, i, per l'obligació que es desprèn de la funció de President, he subratllat sempre més el que era i és positiu en les actituds del Govern central que el que és negatiu. Però la meua re-

sponsabilitat també m'obliga a dir que s'adverteix en molts llocs i en moltes accions tant del Govern com de l'Administració el que jo en deia, en una carta dirigida al President del Govern, la nostàlgia de la LOAPA.

Els llegiré alguns fragments d'aquesta carta, datada el 7 de maig, perquè els situaran en el que era i és la meua visió de l'actual moment autonòmic i alguna iniciativa que volia prendre:

«Pero aun siendo todo esto muy importante —m'havia referit a temes concrets—, lo que más me interesa es tener una conversación larga sobre el fondo de la actual política autonómica del Gobierno central. Creo sinceramente —y vea en mis palabras, señor Presidente, una actitud dialogante y comprensiva, no un ánimo polémico— que en la política autonómica actual hay una cierta perplejidad, un cierto titubeo. Por lo menos yo no acierto a ver exactamente su intención. A menudo, por ejemplo, se dice que las Autonomías no se pueden hacer con fotocopia, o incluso oficiosamente se afirma que las Autonomías históricas debieran ser diferentes. Al poco tiempo las mismas o parecidas personas proclaman la necesidad de una total homogeneización autonómica.»

Un altre paràgraf: «Señor Presidente: no quiero en modo alguno iniciar esta segunda Legislatura autonómica amparado en actitudes defensivas, ni atento a temas menores o anecdóticos, ni desde posiciones de recelo. Tampoco podemos iniciarla sobre bases ambiguas y contradictorias, o sobre la nostalgia que en algunos sectores importantes de la Administración y del Gobierno centrales se sigue sintiendo por la LOAPA. Permítame que con franqueza y cordialidad me exprese así.»

Un altre paràgraf: «Nosotros no fuimos en su día defensores del Estado de las autonomías. El espíritu de consenso, el sentido de responsabilidad y la voluntad de solidaridad nos condujeron a su aceptación. A su aceptación entonces y a su defensa ahora. Pero siempre sobre la base que no representaría recorte de las aspiraciones autonómicas catalanas, tal como las recoge el Estatuto. Usted y yo, señor Presidente, hemos actuado muchas veces de acuerdo con este espíritu. Me complace constatarlo, y a menudo lo he dicho públicamente. Pero en general la acción del Gobierno, y todavía más de la Administración, no se inspira en este criterio.»

Un altre paràgraf: «Usted sabe, señor Presidente, que el autonomismo no es fruto en Cataluña ni de un programa político, ni de una coyuntura, ni de una táctica. Es algo mucho más profundo. El nacionalismo catalán de una forma u otra informa toda la política catalana y alienta su reivindicación. Afortunadamente es un nacionalismo abierto, integrado en el conjunto español, convivencial y pacífico. Pero no por ello deja de representar algo que requiere un tratamiento no mecánico y jurídicista.»

I un darrer paràgraf: «Como puede usted ver en esta ocasión no pretendo hablar principalmente de temas concretos, sino del meollo de la cuestión. Realmente, ¿qué clase de autonomía va a haber en España? ¿Cual va a ser la autonomía catalana? La personalidad diferenciada de Cataluña dentro de España, ¿como quedará finalmente reconocida? Y, por supuesto ¿como puede Cataluña incrementar su aportación al quehacer común español?»

Aquesta era la meua posició, aquesta és la meua posició en aquest punt bàsic, que he de completar de tota manera amb algunes consideracions més. I una d'elles és que l'aplicació de

l'Estatut no és només un problema de transferències i de defensa jurídica de competències. És un problema, també, d'utilització a fons de les competències i d'actuar eficaçment en el camp d'aquestes competències. Això requereix, entre altres coses, una bona administració autonòmica.

Durant quatre anys hem creat l'Administració pública catalana. A partir del nucli inicial de la Generalitat provisional, que fou d'un gran ajut, i a cavall de les successives transferències, la Generalitat ha anat creant una Administració pública important i que funciona. L'aprovació a Madrid, en un futur ja no llunyà, de la llei de bases de la funció pública oferirà el marc dintre del qual la Generalitat —tant el Parlament com el Govern— podrà perfeccionar aquest procés de creació de l'Administració pública catalana. Després els en parlaré amb més detall.

L'Estatut i l'Autonomia, i la seva aplicació, depenen —deia— de les competències, de la seva adequada utilització i d'una bona Administració. Però depenen també de les seves finances. Per tant, parlem-ne, de les finances autonòmiques.

Per començar reitero que haurà estat bo, que serà bo i correcte el tancament dels exercicis del 1981, 82 i 83, i, com és obvi, sempre dintre dels marges d'endeutament aprovats pel Parlament.

Pel que fa a la Seguretat Social, la incògnita que encara subsisteix és la quantitat que finalment l'Institut Català de la Salut percebrà corresponent al 1983. Com molts de vostès saben, hi ha pendent encara per aquest concepte una darrera quantitat. Però, en canvi, com a mostra especialment palesa dels problemes que hi ha, pensin que el Consell Executiu no ha pogut, ni podrà en un futur immediat, presentar el Projecte de Pressupost del 1984 perquè, a hores d'ara, el Govern central encara no ha presentat al Congrés el Projecte de Llei que fixa els percentatges de participacions de les diverses Autonomies en les inversions de l'Estat.

I recordin que el Parlament català, a fi d'evitar l'aprovació d'un pressupost en el qual la partida d'ingressos fos incerta, va aprovar una llei segons la qual el Consell havia de presentar el pressupost un cop aprovada a Madrid la Llei dels percentatges.

Per tant, ja quasi és segur que enguany farem més una liquidació de pressupost que no pas un pressupost pròpiament dit, i que tot just el pressupost del 85 podrà ser fet, esperem-ho, en el moment i en la forma deguts. Pensin que, a més, l'estancament d'aquests temes en el Ministeri té un altre inconvenient, i és que no poden fer-se els anomenats «plans econòmics regionals», cosa que, en el nostre cas, seria desitjable poder fer aviat.

Però, durant els propers mesos, la Generalitat no solament haurà de defensar la participació catalana en la Llei de percentatges sinó que també haurà de reclamar una revisió de la LOFCA, que s'està veient que és una Llei molt dolenta i molt injusta envers Catalunya.

D'altra banda, a finals del 1985 es complirà el termini en el qual podrem plantejar la revisió de les clàusules financeres de l'Estatut, d'acord amb el que estableix l'article 45, que avança ja alguns dels criteris que s'hauran de tenir en compte: renda, població, esforç fiscal, entre altres.

Si, a això, vostès hi afegeixen que persones molt autoritzades del Ministeri d'Economia reclamen ben públicament i obertament la modificació del finançament de les autonomies

en un sentit restrictiu, vostès comprendran tota la importància del futur immediat pel que fa a les finances de la Generalitat.

El perill d'involució autonòmica, que fa temps que denuncia, es pot fer realitat, entre altres camins, pel de l'ofegament econòmic. En un futur molt breu penso demanar l'opinió i la col·laboració de totes les forces polítiques sobre aquest tema. No em penso, per tant, pronunciar sobre si ha arribat el moment de la revisió de les clàusules financeres de l'Estatut —demanarem o no el règim de concert, tot i que jo personalment en sóc partidari. Només després d'una àmplia discussió aquí, entre nosaltres, i a Madrid, podrem definir exactament la nostra posició. Però sigui quina sigui aquesta posició vull fer avinent al Parlament i a totes les forces polítiques que, en això, correm un gran risc i que caldrà potser enfrontar-s'hi amb el màxim suport possible.

Per acabar aquest capítol, vull fer un petit parèntesi i introduir una preocupació suplementària. L'Administració central tendeix cada cop més a plantejar-se molts temes d'incidència territorial en uns termes que ells qualifiquen de racionalitat econòmica, però que sistemàticament sempre perjudiquen Catalunya o trenquen la seva unitat. El cas de la Telefònica és especialment clar i escandalós per la forma absolutament desconsiderada com es va dur a terme. El projecte de mercats d'origen n'és un altre. Diverses actuacions en matèria de política industrial han estat molt contràries als interessos catalans. Cal posar tots aquests temes —també aquests—, i d'altres, sobre la taula, perquè són massa coincidents.

Malgrat tot això, l'Estatut és una eina important per construir Catalunya, i el poble de Catalunya reclama que en fem ús plenament i eficaçment.

Aquesta ha estat la meua norma durant l'anterior legislatura. És més, de fet, més d'un cop la Generalitat ha assumit responsabilitats que no eren ben bé nostres. Responsabilitats en les quals hem actuat per iniciativa política i per capacitat de convocatòria social, tant o més que per estricta competència. Vostès m'han sentit a dir més d'un cop, des d'aquesta mateixa tribuna, que en un cert sentit tot el que passa a Catalunya és competència de la Generalitat. Doncs bé, el meu propòsit és continuar la política dels quatre anys anteriors, però amb canvis importants de prioritat i amb un més fort accent de millora i perfeccionament.

Permetin-me, per tant, tot i que pugui ser un pèl carregós, una breu referència a la política practicada durant la darrera legislatura.

En primer lloc, consolidació de l'autonomia, aplicació de l'Estatut, creació d'una Administració autonòmica. Ja n'he parlat.

En segon lloc, una política intensa de creació d'infraestructures: carreteres, ports, transports, etcètera. No els cansaré amb dades i detalls, entre altres coses perquè aquesta ha estat una feina prou important, prou coneguda i, fins i tot, reconeguda. S'ha treballat molt intensament també en la creació d'equipaments socials al servei d'una política de benestar social: escoles, guarderies, instal·lacions esportives, residències per a gent gran, biblioteques, etcètera. Tot això fet amb el criteri d'atendre les necessitats reals i amb voluntat d'equilibrar el país, tant socialment com geogràficament.

La política de benestar social s'ha complementat amb una acció de modernització general del país, que s'ha iniciat, tot

just, tant en el camp de l'ensenyament, per exemple, com en el de la nostra indústria i, en general, de la nostra economia. Dic que s'ha iniciat, perquè molts cops el més urgent durant aquests anys ha estat l'acció purament quantitativa. Per exemple, abans s'han hagut de fer noves aules escolars que no introduir el vídeo o la informatització a l'ensenyament. A partir d'ara s'hauran de continuar fent aules escolars, però l'objectiu de millorament i perfeccionament haurà de primar més que no pas abans.

En el camp econòmic, durant aquests quatre anys s'ha estimulat la inversió pública directament, és a dir, la pròpia de la Generalitat, i indirectament, és a dir, la que la Generalitat ha pogut provocar i facilitar per altres organismes públics o privats. I s'ha donat el màxim suport possible a la inversió privada i a les empreses privades, perquè sempre hem cregut que assegurar la viabilitat de les empreses és l'única manera de lluitar eficaçment contra la crisi i contra l'atur. Ja són coneguts els mitjans que hem utilitzat, des dels acords amb les Caixes per incrementar el crèdit als ajuntaments fins als avals a empreses o la intervenció en la política de reconversió industrial, que en alguns sectors va poder ser molt efectiva.

Passant al camp de la llengua i de la cultura, la política del Govern de la Generalitat durant la passada legislatura ha estat la de facilitar la recuperació i la generalització del català, i a això està ajudant molt un dels fets més reeixits de l'anterior legislatura, un dels orgulls, un dels grans orgulls, no solament de l'anterior legislatura, sinó que jo crec que de la política moderna de Catalunya; la Llei de Normalització, aprovada per unanimitat pel Parlament. També és bo recordar que l'objectiu del Govern de la Generalitat ha estat el d'aconseguir el real i efectiu coneixement i ús de les dues llengües per tots els catalans a través de l'acció a l'escola i de tots els elements de formació dels joves i dels infants, i no a través d'una acció segons com difícil sobre les generacions adultes.

Vull recordar, com a judici positiu d'aquesta política, la Resolució que el Parlament de Catalunya va votar fa uns mesos, sense cap vot en contra, segons la qual «la política lingüística del Govern de la Generalitat no havia incidit negativament en la convivència ciutadana», convivència ciutadana que ha estat sempre un objectiu prioritari per a mi, que ho fou del Govern anterior, i que ho serà del futur, si vostès em donen la confiança.

Sempre el catalanisme polític ha donat una gran importància a l'acció cultural. El Govern de la Generalitat ha dut a terme una política d'infraestructura cultural i d'estímul i d'impuls de les iniciatives culturals. Ho hem fet sense dirigisme, i en això i en tot hem jugat la carta del reforçament i del protagonisme de la societat civil, d'acord amb el que de sempre ha estat el nostre pensament polític i social.

Finalment, durant aquests quatre anys, el Govern de la Generalitat ha procurat orientar la societat catalana en un sentit d'obertura. Des de la preocupació per l'ensenyament de llengües estrangeres, fins a l'estímul de les iniciatives exportadores; des de la presentació, sempre que hem pogut, de la cultura catalana arreu del món, fins a la presència en activitats polítiques de caràcter internacional, especialment europees. Tot són exemples il·lustratius d'aquesta política que neix de la convicció que Catalunya tant podria perdre pes per dilució de la seva identitat com per tancar-se en la seva closca.

En molt poques paraules, això ve a ser un resum del que ha estat l'acció de govern, i ho he fet —i dispensin aquesta digressió— perquè, en línies generals, serà continuada durant la present legislatura, però, com els he dit, amb accents nous i amb prioritats noves.

Un primer accent, que no és pròpiament nou, però sí que ha de ser més intens, serà el de la innovació i la modernització de la nostra societat. No superarem la crisi econòmica sense innovació i sense modernització, ni mantindrem un bon nivell de desenvolupament econòmic i social, i no defensarem bé la nostra identitat com a poble, si no som un poble modern. Pensem —per parlar només del camp econòmic— que a la dècada dels noranta, la producció de béns i de riqueses serà molt alta i feta amb més esforç que no pas ara. Una part important d'aquests béns seran nous productes, avui poc o gens coneguts, i hauran aparegut noves activitats, moltes d'elles en el camp de l'anomenada «economia postindustrial» o del camp dels serveis socials. Serà una societat nova, complexa i més sofisticada que la d'avui. Haurà estat un canvi important, i positiu. I, sempre que hi ha canvis importants, només els qui saben adaptar-se, els qui saben ells també canviar, mantenen les seves posicions o en guanyen. Aquest és el gran repte de la nostra societat.

El procés que condueix a aquesta nova situació és alhora el procés de superació de la crisi. Catalunya pot fer aquest procés; tenim cartes, cartes importants, tenim capacitat, però hem de reforçar la nostra capacitat tècnica i cultural, i hem d'anar creant la modernitat que aquest procés requereix.

Permetin-me anomenar algunes iniciatives a prendre, o a continuar —algunes només— en aquesta línia de modernització o d'innovació: la informatització en l'ensenyament, la difusió de coneixements informàtics entre els adolescents i els joves, estimular les vocacions científiques entre la joventut, incrementar l'aprenentatge de llengües estrangeres, subvencionar les innovacions tècniques, industrials i agràries, facilitar els contactes del nostre món intel·lectual i cultural amb les iniciatives més interessants d'arreu del món, donar més impuls a l'acció ja engegada de suport a la recerca, etcètera. Un llarg etcètera.

Una primera prioritat, per tant: la de la innovació i la de la modernització.

Però no es tracta de fer un país molt modern però inhumà i només productivista; es tracta de fer un país de progrés i, alhora, d'humanitat, de benestar i de convivència, capaç de promoure els seus ciutadans i en el qual tothom tingui cabuda. Per tant, aquest procés de recuperació i de modernització ha d'anar acompanyat de dues altres línies d'acció, dues altres línies d'acció: la del benestar social i la de l'ajut als qui la crisi i, a voltes, el mateix procés de recuperació deixin marginats. Què s'entén per benestar social? S'entén tot aquell conjunt d'actuacions i de serveis tendents a satisfer les necessitats socials bàsiques de les persones, i que molt sovint no poden resoldre individualment o amb els seus propis recursos; s'entén proveir la societat de tot allò que cal a l'home per tenir la base a partir de la qual pot viure dignament i desenvolupar-se personalment.

La salut i l'ensenyament, la cultura i l'esport, l'habitatge i les pensions i altres serveis d'aquest tipus són part del conjunt d'aspectes que cal que l'home tingui resolts per poder tenir el

nivell de vida, la seguretat i la formació que necessita i als quals té dret.

Doncs bé, l'acció en tots aquests camps, que fou molt important durant els anteriors quatre anys, serà continuada. No faré ara —seria molt prolix— una explicació detallada de projectes ni dels canvis a introduir en la política de benestar social en general. M'aturaré només en dos punts. Un d'ells fa referència al camp de la salut.

Durant els darrers anys, hi ha hagut una millora evident del nivell hospitalari a Catalunya, tant pel que fa als hospitals de l'Institut Català de la Salut com a la majoria dels concertats. També hi ha hagut progressos en la promoció de la salut; en canvi, continuem tenint una mala assistència primària. Millorar-la serà un dels objectius prioritaris del Govern. No puc comprometre'm que en quatre anys la millora sigui suficient. En quatre anys no hi haurà ni prou temps ni prou diners per a completar tot aquest procés, però es pot fer —i el farem— un bon tros de camí. Els centres d'assistència primària actualment en construcció i d'altres que es faran, i la introducció de l'assistència jerarquitzada, seran els dos elements principals d'aquesta acció.

He d'afegir una cosa en aquest capítol de la sanitat, de més contingut polític: a Catalunya tenim un sistema sanitari que no es dona —o que es dona poc— a la resta de l'Estat i que es pot qualificar de mixt. Tenim llits públics, però també molts de concertats, ja sigui d'hospitals privats, o d'hospitals diguem-ne de patronats o de mútues. Entenc que aquest sistema mixt respon a una bona tradició, que ha estat i que és eficaç, que encaixa amb el nostre criteri de societat civil i que, per tant, ha d'ésser conservat.

De fet, durant els quatre anys precedents s'ha procurat alhora incrementar la xifra de llits de l'Institut Català de la Salut i millorar el seu servei, però també consolidar el sector concertat, al mateix temps que se li exigia un determinat nivell assistencial. I, com a conseqüència de tot això, sóc defensor, no solament de la lliure elecció de metge, que, sigui dit de passada, a Catalunya existeix exactament igual com a la resta de l'Estat, sinó de la lliure elecció del sistema. És a dir, crec que un malalt de la Seguretat Social hauria de poder triar entre anar a un llit de l'Institut Català de la Salut o a un hospital concertat, però no pròpiament de l'Institut Català de la Salut.

Això no depèn de nosaltres, però serà defensat en les nostres converses amb el Ministeri i amb el Govern central, i, en tot cas, és una explicació de per què crec que la política del Govern de la Generalitat ha de perseguir el manteniment del sistema mixt que tenim a Catalunya.

L'altre punt en el qual em vull aturar és el de l'ensenyament. Cal introduir en aquest camp —ja ho he dit— més esperit de modernitat i més exigència de qualitat. Però, pel que fa a la construcció d'aules escolars —que cal continuar—, he de dir que, durant els anteriors quatre anys, la prioritat s'ha centrat sobretot a EGB —també s'ha treballat, però no tant, a BUP i a Formació Professional. Durant els propers quatre anys, en canvi, l'accent s'haurà de posar més a Formació Professional i a esmenar el dèficit que hi ha de formació permanent d'adults.

I també aquí he de referir-me al model mixt de l'ensenyament, i el podria defensar amb paraules molt similars a com ho he fet en el cas de sanitat. Crec que la Generalitat ha ajudat molt que el tema tan difícil —hi ha ajudat molt— i potencial-

ment conflictiu de l'ensenyament públic i del privat tingués a Catalunya, darrerament, un tractament serè, dialogant i constructiu. En tot cas, també aquí em proposo de continuar defensant un sistema mixt que respon a la nostra tradició, a l'exigència d'eficàcia i de bon servei i al nostre concepte de societat civil.

Innovació, modernitat, benestar social... Passo ara a un tercer punt.

Com els deia, el grau d'humanitat de la societat catalana —en darrer terme, encara que això sigui en un llenguatge poc polític, es tracta d'això; de salvar i de reforçar el sentit d'humanitat, que el màxim de gent possible sigui al més feliç possible—, el grau d'humanitat de la societat catalana depèn en bona part de la política de benestar social, però no és suficient, perquè passa —i passarà— que, fins i tot si es compleix el meu pronòstic personal que anem cap a una certa recuperació —senyores i senyors Diputats, he fet un pronòstic, no una promesa—, això coexistirà amb moltes situacions difícils. El procés de sortida de la crisi i l'accés a una nova situació, que jo crec que serà positiva, serà gradual. Trigarem anys a recórrer tot aquest camí, però de mica en mica les coses aniran millorant, i, mentrestant, hem d'evitar que el canvi produeixi víctimes, és a dir, hem de reduir tant com es pugui les frustracions, les marginacions, els fracassos de persones i de col·lectius. Molts aturats es trobaran en aquesta situació, se'ls ha d'ajudar; determinats sectors professionals també, se'ls ha de reciclar, i, quant a determinades activitats obsoletes, caldrà ajudar la gent a fer el canvi. I una de les coses que hi ha d'ajudar és no solament la generalització del benestar social sinó també una atenció molt especial a determinades situacions.

Senyores i senyors Diputats, a Catalunya hi ha dolor. Hi ha gent que pateix. N'hi continuarà havent, encara que les dades macroeconòmiques millorin. Mirem on és el dolor.

Per començar, entre els aturats, sobretot els que no tenen subsidi; hi ha, entre els aturats, joves. Són partidari d'un subsidi d'atur permanent, que segurament hauria de ser inferior a l'actual i que caldria complementar amb una acció més efectiva i exigent de l'INEM a l'hora d'oferir treball als aturats, i amb amplis programes de formació i de reciclatge.

Però tot això, en bona part, no és competència de la Generalitat. Amb tot, no podem desinteresar-nos d'aquesta gent amenaçada de marginació, de frustració, i, de vegades, també de misèria.

Per tant, la Generalitat es proposa reforçar la seva col·laboració amb l'INEM mentre no ens sigui traspasat, i reclamar una aportació de diners que respongui a la gravetat real del problema de l'atur a casa nostra.

L'acord amb l'INEM es mirarà d'articular en tres punts: primer, els propers traspassos dels expedients de regulació d'ocupació i de formació ocupacional.

Segon, la coordinació dels diversos fons, tant de la Generalitat com de l'INEM, en els respectius programes d'ajut als parats no subsidiats, a fi de no fragmentar inútilment aquests plans contra l'atur a Catalunya.

Tercer, en la mesura de les seves possibilitats pressupostàries, la Generalitat oferirà a la xarxa d'oficines de l'INEM un reforç administratiu que faciliti la millor col·laboració d'ambdues Administracions.

D'altra banda, és voluntat del Govern de la Generalitat con-

tinuar la tasca ja feta, de coordinació institucional amb els Ajuntaments de Catalunya per a endegar iniciatives que signifiquin un ajut als parats no subsidiats, que es troben en les pitjors situacions econòmiques.

Pel que fa més específicament a l'atur juvenil, continuarem la tasca de creació de cooperatives, d'acords amb els Instituts de Formació Professional amb els gremis, de cursos de perfeccionament, de creació —a través d'iniciatives directes de la Generalitat— de llocs de treball, temporals o no, per als joves.

Però, senyores i senyors Diputats, sobre l'atur, no ens hem d'enganyar, i, sobretot, no hem d'enganyar. Vostès m'ho han sentit a dir molts cops. Amb el drama dels aturats i de les seves famílies; dels joves que no troben la seva primera feina; dels pares angoixats pels fills sense treball..., amb això no s'hi juga.

Per tant, he de dir que tot el que farem resultarà molt insuficient. I afegeixo que només una acció de conjunt de la societat catalana, sense *arrières-pensées* polítiques, ni tàctics, ni publicitaris, sinó responnent a un autèntic sentit de l'ètica, pot ajudar a mitigar de debò l'atur. Només si l'empresariat i els sindicats, els empresaris, els obrers i els funcionaris i totes les institucions —començant, òbviament, per la Generalitat— es posen d'acord, l'atur es podrà mitigar; si es posen d'acord en un doble sentit: en el d'alliberar un volum de diner que es pugui aplicar directament —i això, alliberar un volum de diner, requereix sacrificis de tothom, que es pugui aplicar directament a l'ajut dels aturats— i en el de crear noves formes de treball, com el del treball temporal en termes menys restrictius que ara, o el de l'aprenent. Perquè és al voltant del repte que significa l'atur juvenil allà on la societat ha de cercar la consolidació del seu futur social. I és per això que he posat especial èmfasi al voltant de la figura de l'aprenent. Un país com el nostre no pot suportar més la discriminació i el bloqueig que pateixen els joves en la seva entrada al món laboral, respecte als qui ja tenen experiència professional.

Hem de trobar unes noves formes professionals, més àgils i més flexibles. I, en això, ens hi juguem no solament l'aplicació de nous programes polítics, sinó la nostra capacitat de donar resposta de debò als problemes de fons de la nostra societat i dels homes i dones concrets de la nostra societat. Senyores i senyors Diputats, els discursos polítics o la proclamació de principis no resolen aquest problema, ni el mitiguen.

Confio poder comptar amb la col·laboració de tothom a l'hora d'elaborar iniciatives d'aquest tipus, i, d'una manera molt especial, de les institucions socioeconòmiques del país.

Un altre camp on el dolor es fa present és el dels disminuïts psíquics, físics i sensorials. És una satisfacció per a mi poder afirmar que, durant els quatre anys precedents, la Generalitat ha incrementat l'ajut per a aquest concepte, especialment a les escoles de disminuïts i als tallers ocupacionals.

Però aquest ajut és insuficient, encara és insuficient. I, sobretot, hi ha dos dèficits molt acusats: el dels centres per a profunds i el de residències per a disminuïts psíquics grans. Abans, aquestes persones es morien joves, avui no. I sobreviuen als pares, i això crea un gravíssim problema i una gran angoixa. Tampoc en això puc prometre que eixugarem el dèficit que hi ha, però sí que hi dedicarem tota l'atenció possible. Caldrà intensificar i amplificar la política —ja iniciada, també— de supressió de barreres arquitectòniques i de facilitar l'accés al treball dels disminuïts físics. Caldrà simplement fer

que aquesta Catalunya per a tothom que proclamem sigui també la Catalunya dels invidents, dels paraplàtics, dels sords, dels poliomièlètics, dels minusvàlids psíquics. La Catalunya, en general, dels qui no es poden valer per ells mateixos. Ho he dit molts cops, vull repetir-ho avui des de la solemnitat d'aquest acte i d'aquesta tribuna: el grau de civilització i d'humanitat d'un país, el dona la seva capacitat d'atendre els desvalguts.

També les persones grans són una part de la població que pot quedar marginada. Per tant, prosseguirem la política de residències assistides i de llars per a jubilats i, en un altre terreny, de foment del turisme, de l'esport de la tercera edat, i també la política de promoure serveis socials de base que ajudin les famílies a poder tenir a casa les seves persones grans, d'acord amb aquell criteri que hem defensat de l'avi a casa.

Desgraciadament, hi ha un punt decisiu que escapa a les competències de la Generalitat, que és el de les pensions. Ho faig constar simplement perquè sobre això no es demanin responsabilitats al Govern de la Generalitat.

Hi ha una altra gent que pateix, n'hi ha molta més. Però parlem d'un últim capítol de gent que pateix, d'una altra manera: els drogaaddictes. Els drogaaddictes i les seves famílies.

En aquest terreny, hem d'intensificar les campanyes d'explicació, tant dirigides als joves com —més encara— als pares. I hem d'incrementar l'assistència —que en falta molta— tant per a la desintoxicació com per a la reinserció.

Finalment, continuarem la política de convenis recentment iniciada, concretament iniciada recentment amb els hospitals de Reus, de Girona i del Clínic. Cal que els digui, però, que també aquí quedarem curts, molt i molt curts. Reconèixer-ho no equival, de tota manera, a renunciar a incrementar l'actuació de la Generalitat en aquest camp.

Quart punt del programa: l'economia.

Jo crec que durant els propers quatre anys assistirem a una recuperació econòmica. Hi ha un primer i decisiu factor a favor d'això: la represa internacional que es va consolidant, ja que, a Catalunya mateix, si, en comptes d'observar l'economia a vol d'ocell ens hi fiquem a dintre, resseguim els sectors i les empreses, veurem que ja hi ha molts elements de reacció. Hi ha també la clarificació d'idees que hi ha hagut a casa nostra. Tothom ja ha entès que la crisi seria llarga, que no hi ha solucions taumatúrgiques, i ha començat a actuar amb realisme, que és condició prèvia d'eficàcia. Això és important, perquè —com deia un estudi econòmic francès recent— hi haurà represa, però represa per a qui? Qui se'n beneficiarà? Se'n beneficiaran aquells països que hagin pres les disposicions necessàries per a aprofitar la nova conjuntura. És a dir, els països que hagin reduït prou la inflació i contingut el dèficit, i que hagin incrementat la seva competitivitat en tots els sentits.

Això, en bona part, escapa a les competències de la Generalitat. Recordem una vegada més que la política macroeconòmica desborda totalment, o quasi, les nostres competències. I també hi ha molts factors que incideixen en la competitivitat empresarial: per exemple, la política de sous i de seguretat social, o bé la legislació laboral. Per tant, en tot això la Generalitat només pot mirar d'influir perquè el Govern de Madrid prengui les disposicions adequades per tal d'aprofitar la nova conjuntura. I haig de dir —ho vull advertir— que no pretenc des d'a-

questa tribuna, de cap manera, fer la crítica del Govern central en matèria econòmica, perquè sé que el seu marge és molt limitat. Únicament voldríem que la política econòmica del Govern fos menys monetarista i donés més joc a la política de rendes i a la política d'incentivació empresarial.

Es defensen més llocs de treball, molts més llocs de treball, amb una política de contenció de salaris a través de la concertació i d'estímul a les empreses i a la reindustrialització que actuant sobre els coeficients bancaris —tot i que això també s'ha de fer.

Però no és només en el camp de la macroeconomia o de la legislació laboral o, en general, d'allò que és competència de l'Administració central en què cal preparar-se a aprofitar la nova conjuntura, també ho és en punts que són competència de la Generalitat o en què la Generalitat pot ajudar perquè la mateixa societat catalana tingui iniciatives positives.

En aquest sentit, la primera cosa que tots plegats hem de fer és ajudar a crear un clima de confiança. Òbviament que el Govern de la Generalitat és el més directament obligat a ajudar a crear aquest clima, però és cosa de tots; de tots els partits, dels sindicats, del món empresarial, dels mitjans de comunicació, de tots els qui tenen una influència en el país. I també ho és —i en quina manera!— del Govern de Madrid.

No oblidem que només el 12% de la inversió que es fa a Catalunya és pública i que el 88% és privada. O sigui que, per més que mirem d'incrementar la inversió pública —i ho hem de fer—, la recuperació real vindrà de la privada. I la privada reclama confiança, reclama una política d'estímul i reclama també un entorn favorable. Reclama, entre altres coses, no sentir-se agredida.

La Generalitat pot donar incentius i estímuls a l'empresa privada. La política del Departament d'Indústria —d'assessorament, d'aval, d'homologació, de suport a l'exportació, d'estímul a la productivitat, d'ajut al disseny, de subvenció a la innovació— ha estat ja en aquesta línia; continuarà fent-ho i procurarà que sigui en forma incrementada.

La Generalitat pot també ajudar a crear un entorn favorable a la inversió privada; ja ho he dit. Políticament primer —perdonin que ho repeteixi—: donant suport moral i polític a tot allò que comporti assumptió de riscos, capacitat d'innovació i creació de riquesa; fent que en el país hi hagi clima de treball i de convivència; tenint una actitud d'estímul més que de repressió; hi pot ajudar, després, des del punt de vista de les infraestructures, i també elevat el nivell de formació i de cultura del país.

Tot això es farà en el marc d'una política de reconversió i de reindustrialització que —almenys la primera— ja està engegada. Durant la passada legislatura vàrem posar molt l'accent en la reconversió i durant un parell d'anys vàrem dur a terme, en col·laboració amb el Ministeri d'Indústria, una acció eficaç en camps com el tèxtil, els electrodomèstics de la línia blanca, la forja pesada, els transformats de coure, els semiconductors... Després hem trobat més obstacles que varen culminar en el projecte de llei de reconversió contra el qual vàrem haver de presentar recurs d'inconstitucionalitat. Finalment, hem aconseguit introduir prou esmenes en la llei per a poder-la acceptar. Confio que això ens permetrà tornar a actuar eficaçment en aquest camp, afegint-hi, però, ara, una acció de reindustrialització.

En el nostre cas, no ens convé la reindustrialització com en principi era prevista en la llei. És a dir, centrada en àrees geogràfiques molt limitades i com a conseqüència de la reconversió d'un sol sector industrial.

Necessitem que la zona d'urgent reindustrialització a Catalunya sigui menys localitzada i més multisectorial. No podem limitar-nos a ajudar a reindustrialitzar, per exemple, només —és un dir— Terrassa, o només el Baix Llobregat, ni només atenent, per exemple, les conseqüències de la reconversió tèxtil. No podem limitar-nos a això perquè som un país de reindustrialització geogràficament dispersa i multisectorial. I tot el país, i molts sectors, estan poc o molt tocats per la crisi. Les esmenes que s'ha aconseguit d'introduir en l'inicial projecte de llei, com ja els he dit, han tingut en compte les nostres reclamacions.

Ja que parlem de reconversió, hi he d'afegir una cosa: a Catalunya, la reconversió, en gran part, és feta; en part, amb l'ajut ja esmentat de l'Administració central i de la Generalitat. Però, en part, també, i, amb més proporció, per l'esforç de la mateixa societat industrial catalana, sense gaire ajut de ningú.

Aquesta és la veritat. I, per això, comencem a tenir una indústria competitiva, com demostra l'increment molt gran de les exportacions industrials catalanes i que no s'explica, només, pel canvi del dòlar. Però el cost d'això ha estat molt alt. Molt alt empresarialment i molt alt en llocs de treball. Si durant els darrers anys l'atur ha augmentat més de la mitjana espanyola, a Catalunya és primer de tot perquè som un país industrial, i, donat que la crisi, sobretot, és industrial, són sobretot els països industrials els que tenen atur. Però també és a causa de l'avançat grau de reconversió. Com ja tothom admet, la reconversió —i també la tecnologia— a curt termini i en un sector concret, és a dir, mirant un sol sector, crea atur.

En canvi, amb perspectiva a mitjà termini i amb un plantejament multisectorial, la reconversió i la tecnologia són creadores de llocs de treball. Però no podem fer gaires consideracions sobre això, perquè no ens queda més remei que anar per aquest camí de la reconversió i de la innovació tecnològica.

Afortunadament, treballar eficaçment en aquest sentit és al nostre abast, com a país i com a Govern autònom. Perquè, abans, la productivitat i la competitivitat eren equivalents de màxima productivitat per lloc de treball i per unitat de capital; avui són capacitat per aprofitar, i per aprofitar també a nivell internacional les oportunitats creades per l'evolució de la tecnologia, dels preus, fins i tot d'uns gustos.

I això resta, sobretot, a l'abast de l'empresa petita i mitjana i dels països com el nostre, amb un bon nivell cultural, oberts als intercanvis, i amb vocació empresarial autòctona. Per tant, si estem d'acord que la lluita contra la crisi i contra l'atur ha de ser un objectiu molt principal, hem d'entendre que haurem de dedicar més recursos a aquestes iniciatives d'ajut a l'activitat econòmica.

De tota manera, els he d'advertir que tenim en aquest sentit un gran problema, i és que les clàusules financeres de l'Estatut ens donen poc marge per a una acció a fons en aquest sentit; després en parlarem amb més detall.

Dintre el tema econòmic, dedicaré una especial atenció al tema agrari. En aquest terreny tenim un objectiu principal: mantenir la població pagesa. I mantenir-la en condicions dignes i cada cop millors des del punt de vista econòmic,

d'*standing* de vida i cultural. És un objectiu que reclama la justícia i que respon a la necessitat que tenim d'evitar que hi hagi encara més desequilibri territorial. Respon també a la necessitat general de crear riquesa; la societat catalana, que és una societat molt mentalitzada cap a la indústria, no s'adona prou de la importància de la renda agrícola catalana.

I, finalment, és un objectiu vàlid, aquest, perquè l'agricultura, en les seves dues vessants agrícola i ramadera, té un bon futur si es fan les coses bé.

També aquí, el clima de confiança és primordial. Sobretot, confiança que, realment, la societat i els poders públics no deixaran el camp de banda en cap sentit, ni pel que fa a les inversions productives, ni en la definició de la política econòmica general, ni pel que fa a la creació d'unes bones condicions de vida en els ambients rurals.

De fet, el doble objectiu —tenim un doble objectiu— és que els pagesos tinguin més bones rendes i unes bones condicions de vida, i, a través d'això, d'aquests dos objectius, es pot aconseguir no solament mantenir la població, sinó fer-ho mitjançant una estructura social que és la que més escau a la nostra filosofia política i, sobretot, a la tradició del nostre camp: la de l'explotació familiar agrària.

De carà a això hi ha, entre altres, algunes activitats concretes, ja iniciades, però que en el futur pensem reforçar; en primer lloc, la formació professional agrària. Perquè els joves es quedin en el camp, cal que hi trobin una possibilitat de treball, alhora remunerat i qualificat, un treball que els valori en tots sentits, un treball que sigui important. Durant els passats quatre anys, hem fet o hem ampliat set escoles professionals agràries; consolidarem aquesta política.

Cal també millorar la tecnologia, tant agrícola com ramadera. Fa quatre anys es gastaven a Catalunya en recerca agrària 90 milions anuals en el sector públic, i només funcionava el centre de recerca de Cabriels; ara en funcionen quatre: a Monells, a Lleida, a Reus i a Cabriels, i s'hi dediquen més de 350 milions; és poc, encara; és poc, però assenyala el camí a seguir.

Continuarem treballant també en la millora de la comercialització incrementant la millora i la promoció de la qualitat i la normalització dels productes. Però també aquí he d'advertir el perill que per a Catalunya representa un aspecte concret de la política del Govern central, que ja he esmentat abans, i que és la dels mercats d'origen.

La negativa del Govern central a traspasar-nos les obres hidràuliques ha dificultat el nostre propòsit de dur a terme una política de regadius d'iniciativa pública; no varem poder desencallar temes com el del canal Algerri-Balaguer o el Xerta-riu Sènia; però continuen essent objectiu nostre, com ho és donar suport a la regulació del Segre, el canal Segarra-Garrigues i la portada de l'aigua dels canals de l'Ebre al Camp de Tarragona. Igualment, proposem estimular, com ja ho hem fet, tota una sèrie d'obres més, de regadiu, però d'iniciativa privada.

Hem donat suport, i el continuarem donant, a les cooperatives del camp i també a les SAT, i continuarem lluitant per a introduir més les assegurances en el camp, tant a través d'una acció d'informació com oferint les millors condicions possibles.

Però, també aquí topem amb una interpretació molt restrictiva de les nostres competències en matèria financera; el Govern central acaba de fer recurs contra l'Institut Català del Crèdit Agrícola, que fou aprovat per Llei d'aquest Parlament.

Després parlarem d'aquest altre perill que plana sobre la nostra autonomia, que és que, en general, no disposem d'instruments de treball financer o en tenim pocs. I, si s'imposen els criteris que regeixen a Madrid, potser no en tindrem cap. Afortunadament, avui acabo de llegir que el Tribunal Constitucional ens acaba de donar la raó, en un d'aquests recursos.

Senyores i senyors Diputats, tenim una agricultura que va a més i una pagesia dinàmica i amb iniciativa. Si tots plegats ens n'ocupem, més amb ganes de servir-la que de fer política, en el sentit pejoratiu de la paraula, tindrem una agricultura pròspera. Però el que els pagesos no volen i el que al camp no li interessa i el que jo, com a candidat a President o com a President, si el Parlament em dona la confiança, no voldré és introduir falsos debats en el camp, divisions innecessàries i manipulacions que no tenen res a veure amb l'interès real de la pagesia. El tema de les Cambres Agràries semblava, ara fa quatre anys, cinc anys, sis anys, que era un tema de vida o mort. Tots, poc o molt, hi vàrem caure. Jo no me n'excloc. En la pràctica s'ha vist que no ho era tant. Els socialistes, per exemple, en feien una exigència cabdal. Fa divuit mesos que manen a Madrid, amb majoria absoluta, i no les han dissolt. És més, els suggereixo que llegeixin l'informe del Grup Agrari Socialista i veuran que no és gens probable que les dissolguin, i és que el tema de les Cambres, sobretot, fou una arma de lluita política.

Volem tranquil·litat i progrés en el camp, no gratuïta lluita política. Volem, a més, que el camp estigui estructurat i volem una eficaç acció sindical. Per tant, el nostre propòsit és continuar ajudant, com ja hem fet, els sindicats, i comptar amb ells a l'hora de prendre decisions, comptant amb ells. I, pel que fa a l'estructuració del camp —que els sindicats, ells sols, no poden proporcionar— pensem actuar en la línia ja defensada de l'anterior legislatura, és a dir, volem unes entitats que, de fet, tinguin les funcions que tenen les Cambres, amb un increment dels serveis i amb més representativitat. Però he de dir que abans de prendre la decisió definitiva, que naturalment, si cal, prendrà fent ús de la seva majoria parlamentària, el Govern de la Generalitat convocarà totes les organitzacions representatives del camp català per tal de trobar una fórmula vàlida per a totes elles. La voluntat de diàleg que en tot volem aplicar serà especialment present en aquest tema, però també hi serà la voluntat de no fer política —en el sentit pejoratiu de la paraula— amb allò que no se n'ha de fer.

Un discurs d'investidura gairebé sempre queda, d'una banda, llarg i carregós i, de l'altra, incomplet: sempre has deixat de dir alguna cosa. El d'avui no serà l'excepció. La sessió de demà potser em servirà per completar la meua exposició sobre alguns aspectes econòmics, sobre el turisme, per exemple, on l'acció del Govern ha estat reconeguda com a encertada i eficaç i on bàsicament, per tant, mantindrem una línia d'acció similar. Per tant, continuarem treballant en la diversificació de l'oferta turística; farem promoció tenint en compte els diversos mitjans de transport; continuarem —i confio que no trobarem entrebancs per part de l'Administració central— essent presents en els mercats exteriors; fomentarem el turisme de l'interior i de la muntanya; donarem suport a les comarques i als pobles molt lligats, decisivament a vegades, lligats als esports d'hivern i un llarg etcètera. I confio poder tipificar la figura del municipi turístic segons les seves característiques singulars. O bé us podré parlar de la pesca, on, fins feia ben

poc, no hem tingut pràcticament cap competència, però on ara podem començar a atacar el tema de la seva ordenació. O el tema del comerç, tan, tan, tan important, on cal continuar el procés ja iniciat de modernització, que és frenat i perjudicat per l'anarquia i per l'esmicolament en què el sector es veu obligat a moure's en molts aspectes. O el de la prevenció i extinció d'incendis, on el gran canvi positiu que hi ha hagut del 1980 ençà no treu que encara hi hagi dèficits importants. O el tema tan important de la integració a Europa, sobre el qual les meves idees clarament integracionistes per raons polítiques, econòmiques i històriques són prou conegudes. Seguirem de prop —com hem fet— les negociacions comunitàries i facilitarem l'aproximació de la ciutat catalana a la comunitat, i ajudarem tant com puguem que el conjunt d'Espanya també faci aquesta aproximació, entre altres maneres, ho farem impulsant el Patronat Català Pro-Europa. O podrem parlar del tema de la joventut, on hem de complementar l'acció de servei a la joventut associada amb una acció més penetrant en el conjunt del món jove. O el de l'esport, que ha estat i serà un camp d'acció prioritària i dintre del qual no podrem deixar de fer esment a un fet al qual el Govern de la Generalitat ha donat tot, absolutament tot, sense condicions, el seu suport, que és el de la voluntat per part de l'Ajuntament de Barcelona d'aconseguir els Jocs Olímpics de l'any 92; i un etcètera molt i molt llarg.

De tot això, en podem parlar, si vostès volen, demà. Tampoc no els he parlat en detall de la política territorial. En aquest capítol acabarem el desplegament de la Llei de muntanya i de la Llei de política territorial i presentarem el Projecte de Llei del fons d'acció territorial. No puc entrar en el detall de tot però —ho repeteixo— demà podrem precisar més alguns punts.

En canvi, crec necessari fer uns comentaris sobre les finances de la Generalitat —no de passada com he fet algun cop ja en el curs d'aquest parlament, sinó més a fons—, uns comentaris sobre les finances de la Generalitat, abans de passar, en la darrera part del meu discurs, a parlar de temes d'Administració i de cultura.

Em cal tornar-me a referir a aquest tema perquè he d'advertir, he d'advertir que, si no es resol bé aquest tema, alguns dels projectes exposats en aquest programa restaran a mig camí. I n'he de tornar a parlar també per dues coses més. Primera, hi ha una tendència en part de la classe política i burocràtica de fora de Catalunya a atribuir a les autonomies la responsabilitat de les dificultats de la Hisenda pública espanyola. Això és una deformació de la realitat. Pensin que les autonomies representen el 5,5% de la despesa pública espanyola. Poc pot influir aquest 5,5% en el dèficit global espanyol. A part això, algunes xifres que s'han fet córrer a través de les habituals filtracions periodístiques són falses, falses. Per tant, d'entrada, rebutgem aquesta interessada interpretació que constitueix un dels elements de l'actual ofensiva —que hi és, des de la dreta i des de l'esquerra— contra les autonomies.

El segon punt a comentar és que, malgrat aquestes possibles dificultats, evitem que l'autonomia comporti un increment de pressió fiscal a Catalunya. Sempre he dit que no posaríem impostos; més exactament, que no posaríem recàrrecs, que és el que podem posar. Més exactament he dit —i és una precisió a retenir, és una precisió a retenir— que no posaríem impostos a les empreses i a les rendes o patrimonis de les persones.

Fer-ho seria contraproductiu en un moment de crisi en què el que cal és crear riquesa i en què el que cal és no afeixugar ni les empreses ni els empresaris. Seria una sobrecàrrega potser petita però psicològicament dolenta, negativa. Per tant, no ho farem.

No he dit mai, en canvi, que no posaríem taxes, i, de fet, n'hi hem posat. Ho dic per aclarir les coses. La taxa del sanejament d'aigües, per exemple; i com que ha estat un servei eficaç, no ha provocat crítiques importants, perquè de fet tothom sap pel seu fur intern que la modernització del país —posar-lo a to—, pot requerir actuacions que no podrem fer sense l'ajut de sectors directament interessats.

Però, com abans els he dit, he de parlar també dels instruments financers que la Generalitat pot tenir. Si s'imposa el criteri que defensa el Govern de Madrid, que ja els he dit que ha recorregut contra l'Institut de Crèdit Agrari, les nostres possibilitats d'acció seran limitades i, amb aquesta limitació, serà difícil fer segons quines polítiques o plantejar segons quines exigències. De fet, ja durant l'anterior Legislatura cada cop que el Consell Executiu va plantejar temes relacionats amb les Caixes, per exemple, hi hagué una gran oposició i una gran obstrucció per part de l'Administració.

Amb tot, si el Parlament em dona la confiança, el Consell Executiu presentarà un projecte de llei de creació de l'Institut Català de Finances, d'acord amb les competències que li donen els articles 12.1.6 i els 52 i 54 de l'Estatut.

Parlaré —i els demanaré el seu suport— amb tots els partits que en els seus programes electorals preveuen organismes d'aquest tipus, perquè tots ells ens han d'ajudar, de conformitat amb els seus programes, a aconseguir una inflexió del que actualment és la política del Govern de Madrid.

Pel que fa a les Caixes, el Consell reprendrà el desplegament de les competències previstes en l'article 10.4 i 12.1.6 de l'Estatut. En aquest sentit, enumero uns elements a tenir en compte i les accions a realitzar: els Decrets 303/80, que caldrà completar, i el 560/83, que entrarà en aplicació enguany; el Decret 170/83, de desplegament de la Llei 4/83, de Cooperatives de Catalunya, regulant les competències en matèria de cooperatives de crèdit i Caixes rurals; les negociacions iniciades per tal que el projecte de llei del Govern socialista sobre coeficients d'inversió, recursos propis i obligacions d'informació d'intermediaris financers no signifiqui una greu retallada a les competències autonòmiques; la planificació de les declaracions de comptabilitat, el desplegament en el seu dia del projecte de l'Administració central de reforma dels òrgans de govern de les Caixes, llei que nosaltres entenem que té una orientació antiautonòmica, que entenem que ha de ser de bases i que pel que coneixem constitueix un motiu de preocupació molt fort per al Govern de la Generalitat.

Anem ara a un altre punt. Anem a un dels grans temes pendents de la legislatura anterior, que és el de la nova organització territorial de Catalunya, que, com vostès saben, l'article cinquè de l'Estatut faculta que faci la Generalitat. És un tema difícil lligat amb altres problemes no ben resolts de caràcter institucional, com el de les Diputacions, però, si el solucionem bé, pot reforçar molt el sentit d'unitat del nostre poble per dos motius: perquè la nova estructura territorial ha de reforçar, ha de reforçar el paper de la Generalitat com a institució de representació i de govern, i perquè ha de comportar una redistribu-

ció del poder dintre de Catalunya en un sentit de reforçament de les comarques i de les vegueries. La institucionalització d'aquesta nova organització requerirà un procés de desenvolupament legislatiu de gran complexitat que haurà de comprendre la regulació comarcal, la regulació de les entitats supracomarcals i, donant unitat a tot l'esquema territorial, la promulgació d'un text legal que reguli en el seu conjunt l'Administració local de Catalunya. La institucionalització de la comarca, al meu parer, resulta inqüestionable; amb tot, la nova ordenació territorial ha de basar-se en primer terme en la institució municipal, que d'acord amb la legislació vigent, constitueix la cèl·lula bàsica de l'esquema territorial.

El procés general de democratització de la vida política ha comportat la consolidació del principi d'autonomia municipal. La Generalitat és la primera a abonar i defensar aquesta autonomia, que comporta, indispensablement, un alt grau de responsabilització. Però les limitacions derivades de la insuficiència de l'àmbit municipal per a la prestació de determinats serveis obliga a cercar àmbits territorials més amplis, cosa que justifica la necessitat de la comarca, que ha de tenir la consideració d'entitat territorial dotada de personalitat jurídica, a part de la tradicional reivindicació i l'arrelat sentiment comarcal que hi ha a Catalunya.

Dins de l'apartat comarcal cal fer especial esment al restabliment de l'organització tradicional de la Vall d'Aran, tal com ja es preveu en la Disposició addicional primera de l'Estatut d'Autonomia.

Finalment, la institucionalització de la vegueria o regió està prevista en l'Estatut, si bé sense el caràcter d'institució obligatòria que confereix al municipi i també a la comarca. Però la seva necessitat és determinada pel fet que la interrelació Generalitat-comarques requereix un nivell intermedi.

El nou esquema territorial requereix lògicament un plantejament de conjunt de tota la problemàtica de delimitació de les competències inherents als diferents nivells territorials. S'ha de superar la situació actual de múltiples instàncies político-administratives que creen confusió i que sovint representen un fre per a les institucions autonòmiques. Sens perjudici de la possibilitat de descentralització o delegació, a comarques o a municipis, de competències que actualment són atribuïdes a la Generalitat, l'atribució de competències a les noves entitats territorials ha de resultar necessàriament d'una redistribució global. Aquesta facultat correspon a la Generalitat. En aquest sentit i en el marc de la Llei reguladora de les bases de règim local, el procés legislatiu que estructurarà l'organització territorial de Catalunya contemplarà molt especialment el redimensionament de les Diputacions en la línia de limitar el seu paper a aquelles competències que constitueixen el seu nucli essencial, aquell nucli que fa que una diputació sigui una diputació.

Per aconseguir aquest objectiu es propugnarà la realització de les oportunes transferències de serveis a la Generalitat i l'assignació a les comarques d'aquelles competències que siguin susceptibles de ser exercides a nivell comarcal. En la mateixa línia tendent a l'eliminació d'aquells organismes que, per respondre a una concepció centralista de l'Estat, deixen de tenir sentit en l'actual Estat de les autonomies, propugnem la limitació dels actuals Governos civils. No els ocultem que totes les notícies que rebem en una línia absolutament en contra del que havien estat els programes dels partits —en aquest cas del

PSOE— van, em sembla, a un reforçament dels Govern civils, cosa que, nosaltres, des d'un punt de vista autonòmic i català, considerem altament negativa. Però cal recordar que, contràriament a les Diputacions, els Govern civils no gaudeixen d'un reconeixement constitucional. En aquest sentit, efectuarem les gestions necessàries prop del Govern de l'Estat per veure si pot actuar d'acord amb el seu antic programa i no amb les seves orientacions actuals.

Finalment, per completar aquestes línies programàtiques, diré que el Govern de la Generalitat s'oposarà enèrgicament a tot possible intent de crear nous òrgans polítics i territorials destinats a ser un contrapoder de la Generalitat. L'extraordinària importància d'una nova estructura territorial de Catalunya aconsella aprofundir al màxim el seu estudi, evitant les conseqüències negatives que podrien derivar d'una actuació precipitada, d'un «Déu nos en guard, que ja està fet». Això determina la conveniència, aquesta prudència determina la conveniència d'incorporar a aquest estudi les aportacions de les institucions afectades i d'aquelles entitats que pel seu alt nivell científic estiguin en condicions de contribuir eficaçment a aquesta empresa. I en aquest mateix sentit, tot i que arribat el cas, si calgués, no defugiríem la responsabilitat que ens imposa la majoria absoluta, entenem que les lleis que han de regular la nova organització territorial de Catalunya s'han d'elaborar amb la participació i el consens de totes les forces polítiques, i, en conseqüència, manifesto la nostra voluntat d'efectuar tots els esforços que siguin necessaris per aconseguir que el desenvolupament legislatiu en aquesta matèria obtingui el màxim suport de la totalitat dels Grups parlamentaris.

Abans de donar per acabat aquest punt, vull referir-me al tema de la província única. És cert que aquesta seria la manera més segura de resoldre positivament el tema de les Diputacions, que és un tema que representa —i cada cop sembla que es vulgui que ho representi més— un gran obstacle per al desenvolupament autonòmic. És cert que aquesta seria la manera més segura de resoldre positivament el tema de les Diputacions. És cert, també, que aquesta solució entronca amb una llarga tradició de pensament polític català i que, de fet, entronca també amb el que fou la situació durant la Generalitat republicana. I és cert que hi ha diverses forces polítiques, les de reconeguda sinceritat catalanista, que ho propugnen. Tanmateix, en aquest discurs d'investidura no puc prendre cap compromís formal en aquest sentit. El tema és complex dintre de Catalunya mateix, molt, i ja he dit que en això hem de mirar d'aconseguir el màxim consens possible i actuar amb prudència. Seria millor una llei no tan satisfactòria o no tan perfecta des d'un determinat punt de vista —ni que fos el nostre—, però que comptés amb una acceptació més general que no pas a l'inrevés. També cal recordar que la província única requeriria la conformitat de la majoria del Congrés de Diputats i del Senat. Tot això no em permet, per tant, de prendre un compromís ferm sobre aquest punt concret; simplement puc dir, això sí, que aquesta seria la millor solució.

Faré esment ara de tres temes que, per la seva importància, han preocupat fortament aquesta Cambra, i que també han preocupat els que durant el període anterior vàrem dirigir l'Administració de la Generalitat: són la funció pública, l'Escola d'Administració Pública i la seguretat ciutadana.

L'actual estat de tramitació del Projecte de Llei de reforma

per a la funció pública obre les portes, per fi, a la possibilitat de tenir una llei de la funció pública de la Generalitat. Una vegada sigui ferma la llei de reforma per a la funció pública, presentarem, al cap d'uns sis mesos, el nostre projecte de llei. Indubtablement, la llei necessitarà un desplegament de disposicions reglamentàries, que farem al llarg d'aquesta legislatura, alguna de les quals, però, s'haurà d'establir immediatament a l'aprovació de l'esmentada llei, com és el reglament per a l'accés a la funció pública catalana, que volem que es produeixi als tres mesos d'aprovació de la nostra llei.

Vull destacar alguns punts bàsics del contingut de la llei de la funció pública. Primer, regularà les condicions en les quals, mitjançant lleis d'aquest Parlament, es podran crear cossos o escales administratives en les quals, d'acord amb els nivells respectius, s'integrin les persones que desenvolupen les activitats administrativo-burocràtiques, atribuïdes actualment a cossos o escales de funcionaris transferits o a categories de la Generalitat. Segon, de la mateixa manera regularà les condicions per crear els cossos facultatius o d'alta especialització, quan la possessió d'un títol sigui condició necessària per a l'exercici de determinades funcions, o quan les que calgui exercir necessitin un alt nivell d'especialització, per bé que en això darrer serem restrictius. I, tercer, aquesta integració de funcions adequada a cadascun dels nivells dels cossos o escales és el que ens ha de permetre d'oferir els elements de promoció professional interna, que correspondrà aleshores a l'Escola, en facilitar aquest tipus de promoció.

Una vegada aprovada per aquest Parlament la llei de la funció pública de la Generalitat, estarem en condicions de presentar la corresponent llei de creació dels cossos o escales d'administració i, successivament, la resta de cossos facultatius. Aprovades les lleis de creació d'aquests cossos o escales, correspondrà a l'Escola d'Administració Pública, com els deia, la preparació de les proves de selecció i dels cursos de formació, de manera que, en el termini més breu possible, puguem començar ja la tasca d'integrar en els cossos de la Generalitat el personal que actualment hi treballa, que actualment hi presta serveis, i que té expectatives d'ingrés com a funcionaris de carrera, així com la integració en ells dels funcionaris procedents d'altres Administracions. La importància d'aquesta llei fa que el meu desig sigui que aquesta norma legal també sigui fruit de l'acord i del consens de totes les forces polítiques representades en aquest Parlament.

Vull destacar ara alguns altres aspectes que l'Escola ha de tenir —l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. D'entre ells, vull fer esment, en primer lloc, dels cursos d'habilitació per als llocs de comandament de tot nivell, de manera que aquests, quan s'hagin fet en nombre suficient, puguin ser condició necessària per ocupar els llocs esmentats. En segon lloc, l'ampliació del seu abast formatiu en el camp dels funcionaris de les corporacions locals, en estreta col·laboració amb elles, amb les corporacions. En tercer, el desenvolupament massiu de cursos de perfeccionament per als funcionaris que actualment presten serveis a la Generalitat, i, en quart lloc, les activitats de documentació i recerca en el camp de les ciències de l'Administració. Amb això no esgota les possibilitats que es preveuen per a l'Escola d'Administració Pública, però, en tot cas, són els projectes immediats que cal dur a terme en aquesta legislatura.

En un altre ordre de coses, i pel que fa a la seguretat ciutadana, amb l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei de la policia autonòmica i la Llei de coordinació de les policies locals, es va adequar ja el marc legal necessari per donar compliment al que estableix l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia. Un cop creada la Policia Autonòmica, és voluntat de la Generalitat de dur a terme el seu ple desenvolupament, atorgant-li la totalitat de les atribucions que li corresponen, d'acord amb l'Estatut. En aquest sentit, espero que la Junta de Seguretat de Catalunya repregui la seva missió de coordinació de l'actuació de la Policia Autonòmica amb els cossos i forces de les dues Administracions i que actuï, al mateix temps, com un veritable organisme de promoció i d'impuls de la nostra policia.

La Policia Autonòmica, per dur a terme aquestes funcions, ha d'ampliar el seu nombre d'efectius, així com els mitjans tècnics i la infraestructura adequada, però això requereix que la Generalitat efectui —i ho farà— totes les gestions adients prop de l'Estat central a fi d'obtenir els recursos financers necessaris. A l'últim, cal recalcar que la policia de Catalunya no és solament l'autonòmica, sinó que també ho són les policies locals. La tasca de coordinació de policies locals que hem emprès permetrà a aquestes una major professionalització i l'accés als recursos tècnics necessaris amb els quals podrà complir més eficaçment la seva responsabilitat, les responsabilitats que té assignades.

És obvi que el nostre programa no s'esgota en temes econòmics, de benestar social, d'Administració..., sinó que té —ja ho he dit—, un component bàsic de signe nacional, el qual, en una part important, es manifesta a través de la llengua i de la cultura. Dic en una part important, no pas exclusiva, no només a través de la llengua i de la cultura, perquè també es construeix Catalunya a través de la convivència —i molt—, de la creació i del reforçament del teixit social, de la política de benestar social, de la lluita contra els desequilibris territorials i a favor del reforçament de les comarques, de l'esforç per superar la crisi i mitigar l'atur, de l'esforç perquè ningú o el mínim de gent possible se senti desamparada, o també es construeix Catalunya, simplement —com més d'un cop he dit— portant el metro a Santa Coloma de Gramenet. També a través de tot això es consolida el cos nacional de Catalunya. De tota manera, és innegable que l'acció cultural constitueix un factor bàsic de reconstrucció nacional. Crec que les línies bàsiques de la política cultural dels anteriors quatre anys continuen essent vàlides; per tant, em permeto de recordar aquestes línies bàsiques: defensa a fons de les competències de la Generalitat; suport a les iniciatives i entitats d'ordre cultural sense dirigir-les; recuperació dels grans dèficits d'infraestructura cultural; recuperació, conservació i reutilització del patrimoni artístic; suport a la indústria cultural; difusió de la cultura i voluntat d'estimular arreu l'ànima cultural; política d'obertura a les grans cultures del món. Les conseqüències d'aquesta política han estat i han de continuar essent, entre moltes altres —com uns exemples poso aquests ara: continuar avançant cap a l'ideal que no hi hagi cap població —almenys cap població mitjana de Catalunya— que no tingui biblioteca, un petit museu, un esbart i una coral, un teatre i un grup teatral, o bé anar consolidant les nostres editorials, o bé evitar, com ara es pretén, que la competència en una activitat, tan important des d'un punt de vista de política cultural i de defensa de la identitat com és el vídeo, no ens sigui novament presa; o bé facilitar les traducci-

ons catalanes... Uns quants exemples, entre molts. Aquestes i moltes altres han de ser les conseqüències de la nostra política cultural.

Cal remarcar com un element molt important d'aquesta política cultural la concepció global del que és avui la realitat i l'activitat cultural a Catalunya. El sentit globalitzador del nostre nacionalisme va permetre molt aviat fer un plantejament actual i de conjunt del fet cultural a Catalunya superant l'àmbit i el sentit més estrictes del mot. He dit i repetit molts cops, per exemple, que Barcelona és la capital mundial de l'edició en castellà, i que això ens enorgulleix, que això ens complau i que volem ajudar que continuï essent-ho. I puc afirmar ara que la col·laboració entre la Generalitat i les iniciatives i entitats culturals en llengua castellana a Catalunya és intensa i fructífera.

He de fer també una especial referència a la política lingüística. La llengua catalana continua essent una característica fonamental de la nació catalana. La llengua és el nervi de la nació. I d'altra banda, el bon coneixement de les dues llengües per part de tots els ciutadans catalans, que és un objectiu obviament a llarg termini, constitueix un fet central de la nova Catalunya de progrés, d'equilibri i de convivència.

Durant aquesta legislatura caldrà dedicar més esforç a l'ensenyament del català, precisament en els ambients no catalanoparlants. Crec que es podrà fer això ara millor que fa tres o quatre anys perquè em penso que alguns recels i també algunes precipitacions estan superats. Afortunadament, avui el perill d'enfrontament comunitari ha estat superat. No dic que definitivament, perquè els perills no passen mai, però avui ha estat superat. Però no hem d'oblidar que ha estat superat perquè som molts, som molts els qui hem fet un esforç de mutu respecte. I no hem volgut aprofitar els eventuais avantatges que hi poguéssim haver dels enfrontaments comunitaris. Cal que aquest esforç, el continuem fent, perquè la unitat de Catalunya i la bona convivència entre tots els seus ciutadans són els valors més importants que tenim, són els valors més importants que tenim.

En la consolidació d'aquesta unitat i per tal de potenciar els seus elements més dinàmics, ens proposem facilitar una millor interrelació entre el que s'anomena cultura d'*élite* i els ambients populars. Per això, accentuarem l'oferta cultural especialment en els medis de Catalunya on n'hi ha menys dotació.

I, en aquest sentit, formulo, formularé una àmplia convocatòria dirigida als diversos sectors culturals de Catalunya per a compartir aquesta proposta dinamitzadora.

Observin que em refereixo constantment i en tots els terrenys a la necessitat d'obertura. De vegades, aquesta voluntat de la Generalitat de projecció, de projecció del país, de projecció catalana, ha trobat obstacles per part del Govern central. Hi ha hagut reticències que crec que són injustificades, fins i tot injustes. Perquè nosaltres hem defensat de vegades millor que gent que hi tenia més responsabilitat directa els interessos generals de l'Estat. I la Generalitat no ha pretès mai desbordar el marc de les seves competències. És més, ha actuat sempre d'acord amb les corresponents i més altes instàncies de l'Estat. Simplement ha volgut, la Generalitat ha volgut que Catalunya, en tant que cultura, en tant que llengua, en tant que economia i en tant que país, fos present en el món. Som tan sovint criticats els catalans de no obrir-nos prou; de vegades pels qui no ens deixen obrir. Som tan sovint criticats els catalans de no

obrir-nos prou, que no hauríem de ser criticats ni obstaculitzats quan justament volem projectar-nos enfora i volem obrir les nostres portes a les influències foranes.

D'aquesta projecció, en tenim necessitat, però, a més, hi tenim dret. Dret condicionat en el camp polític i en certs aspectes també en l'econòmic. Però dret ple en el camp cultural i lingüístic. Perquè, en nom de què i en nom de qui es pot impedir que la llengua catalana i la cultura catalana es projectin amb tota llibertat arreu del món? «En nom de què i en nom de qui, aquí, a Catalunya, hom ha dit, se'ns pot voler impedir això?»

Per tant, aquesta política de projecció enfora i d'obertura a fora, la pensem continuar durant aquesta legislatura.

Senyores i senyors Diputats, crec que Catalunya està en condicions de dur a terme durant els propers anys un formidable desplegament. No només un desplegament institucional i polític, sinó un desplegament global, un desplegament de la societat catalana.

La societat catalana ha estat durament ferida per aquests anys de crisi, però té també uns recursos molt importants. Pot jugar unes cartes molt positives no solament vistes les coses en les coordenades espanyoles sinó també europees. Catalunya té un pes considerable a causa, entre moltes altres coses, de la seva infraestructura, del seu nivell cultural, del seu esperit empresarial, de la seva tradició industrial, de la seva capacitat d'obertura, de la seva creativitat, de la seva constant vinculació amb Europa i, sobretot, de la força del seu teixit social, de l'operativitat de la seva societat civil. És per tot això que Catalunya té cartes de cara al futur, que té possibilitats i el moment és bo. En molts aspectes, és un moment de represa.

El programa que proposo a la seva aprovació pretén ajudar i potenciar aquest desplegament. Però, per a ser eficaç, cal que aquest programa i jo mateix, que el proposo, siguem fidels a la voluntat de diàleg i d'entesa en tot i, especialment, en tres grans camps: el social, el cultural, el polític. No és tan important que aquest diàleg i aquesta voluntat d'entesa arribin a ser del tot recixits com que siguin mantinguts amb tenacitat; que si no reïxen avui es torni a provar a veure si reïxen demà.

En el camp social hi ha alguns grans problemes, el de l'atur principalment, que cap govern no resoldrà, ara per ara, ni aquí ni a Madrid. Només l'acció de la societat sencera —ja ho he dit abans— pot ser eficaç, i aquesta acció es necessita també per assumir tots els costos que comporta la superació de la crisi, especialment la crisi industrial.

En el camp cultural vivim un moment de gran proliferació d'iniciatives, de tota mena i a tot nivell. Són iniciatives i realitats sovint contradictòries, com correspon a una societat com la nostra, però, en darrer terme, positives i creatives. Són el conjunt d'iniciatives pròpies d'una societat viva.

Tot això es produeix, a més, quan s'ha consolidat la convivència en el país. Aquesta vitalitat és la vitalitat de tots.

Catalunya està creant un model de societat civil que, per la seva complexitat, la seva tolerància, el seu equilibri i la seva operativitat és molt positiva. És un model fins i tot exportable, un model que ens deixa ben situats en el conjunt d'Europa.

Doncs bé, això requereix i alhora permet una gran tasca de síntesi. Una síntesi no vol dir un sincretisme, vol dir trobar la formulació capaç de potenciar tot el que, tot i essent divers, està lligat per la comuna pertinença a aquesta societat catalana que deia.

Això és feina dels intel·lectuals més que dels polítics. Amb tot, la Generalitat té un paper important a jugar en el reforçament d'aquest model cultural català i a facilitar el clima de síntesi i d'integració.

Finalment, hi ha la voluntat d'entesa política, tants cops esmentada en el transcurs d'aquest discurs, la qual, si bé ha de trobar en aquest Parlament el primer lloc de manifestació, ha d'ésser present en totes les nostres accions i en les relacions amb totes les institucions polítiques catalanes.

Tot això requereix la creació, o la recreació, d'un clima. D'un clima polític, sobretot, que no tenim prou.

L'endemà mateix de les eleccions, jo escrivia, en una nota particular meua —tot i que alguns polítics que no són de Convergència i Unió, d'aquest Parlament coneixen— sobre l'orientació de la política de la Generalitat en els propers anys, que teníem i tenim una bona convivència ciutadana, però que, en canvi, no hi havia prou pacificació en la classe política. I que calia aconseguir-la, aquesta pacificació. No em puc estar de llegir-los una part d'aquesta nota, que, d'altra banda, explica el to del meu discurs la nit del dia 29 d'abril. Aquell discurs en el qual vaig dir que la victòria que acabava d'aconseguir Convergència i Unió es posaria al servei de tot el poble de Catalunya. També dels qui no ens havien votat o que havien estat els nostres adversaris més directes, i que es posaria també, o s'intentaria posar, al servei del progrés general a tot l'Estat. Jo deia: «Cal desterrar l'odi, perquè els he de dir que crec que, en el món polític, ha arribat a infiltrar-s'hi, almenys, una certa dosi d'odi. I així no podem anar.»

Després de les eleccions municipals de l'any 1979, vaig trametre una circular a la militància de Convergència Democràtica, en la qual els deia: «Hi ha hagut eleccions municipals, les eleccions municipals han comportat un enfrontament polític directe, de cos a cos, amb la gent d'un mateix poble, moltes vegades petit. No heu de permetre mai que això trenqui la convivència en els vostres pobles. El dia que per raons polítiques, quan vosaltres sortiu de casa al matí i pel carrer trobeu que ve un vostre adversari polític, sentiu la necessitat de passar a l'altra vorera, aquell dia s'haurà trencat quelcom de molt decisiu a Catalunya, i hauréu deixat d'estar en condicions de construir un país. I això pot passar, i cadascú ara ha d'analitzar les pròpies responsabilitats en aquest fet. I, a més, ha de veure com se superen.

Jo deia, doncs: cal desterrar l'odi; cal evitar —deia— la fractura del cos polític i cultural. El perill —afegia jo— sobretot es dona en el cos polític, i cal evitar —deia— la fractura institucional, el divorci i l'enfrontament entre institucions, que les institucions no serveixin per construir, sinó simplement per disparar-se les unes contra les altres.

No es pot dir que les coses darrerament vagin pel camí d'ajudar el que jo escrivia el 30 d'abril. Certament que no hi van —i em permetran que els faci ara una petita expressió d'ordre personal. No puc deixar de manifestar-los que, aquest discurs, el faig des d'un doble sentiment. Un, un sentiment trist i dolgut, en l'ordre personal i en l'ordre de país, i en l'ordre del que en podríem dir d'humanitat. I un altre sentiment és la voluntat d'afirmació més enèrgica, més decidida i més sacrificada que mai de servir aquest nostre país contra els qui el volen ensorrar. Una voluntat tranquil·la i serena, en el fons i en la forma; els països es construeixen a través del fons i de la forma, i sempre

a través de la dignitat i de l'ètica. Una resposta tranquil·la i serena, però massissa, contundent i irrefutable. I, naturalment, una resposta feta des de la il·lusió de la confiança i de l'esperança, perquè la tristesa és perfectament compatible amb l'energia, amb la voluntat renovada i amb la il·lusió, amb la confiança i amb l'esperança. I nosaltres continuem necessitant això, no podem perdre la il·lusió, la confiança en nosaltres mateixos, i l'esperança. No ens ho hem de deixar robar.

Senyores i senyors Diputats, joestic convençut que som un país ple de possibilitats, i crec que en el fons de Catalunya batega la convicció que les tenim, aquestes possibilitats, que això no es perd. No ens deixem prendre ni la il·lusió ni la confiança en nosaltres mateixos. Tots la necessitem. Acabariem essent tots pobres igual, tots despullats igual, tots desvalguts igual, tot el país. Les necessitem tots, aquesta confiança en nosaltres mateixos i aquesta il·lusió. Això no és un problema polític, això és un problema de moral col·lectiva.

Senyores i senyors Diputats, tenim una indústria renaixent, tenim una agricultura dinàmica, tenim un turisme expansiu, tenim una activitat cultural forta, tant a nivell popular com d'*élite*, tenim una convivència ben guanyada, tenim unes institucions pròpies que es consoliden, tenim una societat civil

força, capaç de servir d'exemple i d'impulsor a tot Espanya i a molts llocs d'Europa, tenim la força de la nostra afirmació com a poble i alhora de la nostra capacitat de projecció i d'obertura.

És des d'aquesta convicció, avui més ferma que mai, i de la voluntat de ser el president de Catalunya, és a dir, de tots els catalans, avui més forta que mai i és des de la fe que tinc, de la fe més forta que mai que tinc no pas en una mítica Catalunya abstracta, sinó en aquesta nostra Catalunya d'avui, que els demano que no deixem perdre, que tots plegats no deixem prendre'ns per ningú la il·lusió, que pensem que els moments en què sembla que les coses estan més malament de vegades són els bons per refer-se, que no ens deixem prendre per ningú la il·lusió, la confiança i l'esperança que ens han de permetre fer de Catalunya un país de plenitud.

El Sr. PRESIDENT: Il·lustres senyores i senyors, membres de la Cambra, per donar lloc a la preparació de les intervencions dels Il·lustres representants dels Grups parlamentaris, suspendrem ara la sessió per reprendre-la demà, dia 30, a les onze del matí.

Se suspèn la sessió.

(Són les dotze i sis minuts del migdia.)

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

- 1.— La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
- 2.— La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
- 3.— El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
- 4.— L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

carrer num.

telèfon població

districte postal

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

desitja subscriure's a

☐ { DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA i al
BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA
(subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions impreses adjuntes, a partir del dia de de
fins al 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia
per (gir / taló al portador) núm. la quantitat de pessetes

..... de de 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament,
Parc de la Ciutadella, Barcelona-3